

**TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE/-ILMOITUS**
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
13 ja 14 artiklat
Laatimispäivä: [1.4.2023]

Tietoa tutkimukseen osallistuvalla

Olet osallistumassa Lapin yliopiston tekemään tutkimukseen. Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään tutkimuksessa.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää tutkimuksessa. Tämän selosteen kohdassa 17 kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia sinulla on ja miten voit vaikuttaa tietojesi käsittelyyn.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Lapin yliopisto

Osoite: PL 122 (Yliopistonkatu 8), 96101 Rovaniemi. Puh. 016 341 341 (puhelinvaihte).

Y-tunnus: 0292800-5.

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Professori Tuija Turunen

Osoite: Yliopistokatu 8, 96101 Rovaniemi

Puhelinnumero: + 358 40 484 4124

Sähköpostiosoite: tuija.turunen@ulapland.fi

2. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Lasten ja nuorten toimijuuden ja osallisuuden kokemukset pandemian aikana tarinankerronnan kautta (*Resilient Experiences and Agency of Youth and Children During the Pandemic: Re-visioning Education through Storytelling (REAP)*) -tutkimushanke pohjautuu Arktisen yliopiston opettajankoulutuksen temaattisen verkoston alullepanemaan yhteistyöhön, jonka keskiössä on kasvatuksen ja koulutuksen saralla erityisesti sosiaalinen yhdenvertaisuus ja moninaisuus Arktisella alueella. REAP –tutkimuksen rahoittaa kanadalainen *Canada Research Coordinating Committee (SSHRC)*. Kyseessä on kansainvälinen tutkimusyhteistyö Suomen, Kanadan ja Ison-Britannian yliopistojen välillä. Jokaisessa maassa tehdään tapaustutkimuksia alkuperäiskansoihin, vähemmistöihin ja maahanmuuttajiin oppilaiden opetuskonteksteissa. Suomessa yhteistyökumppaneina on Utsjoen kunnan etäopetushanke ja Suomen saamelaiskäräjät. Suomen

osuudessa keskitytään yhteistyökumppanien kanssa selvittämään, miten lapset ja nuoret kokevat toimijuuden ja osallisuuden uhanalaisten saamen kielten opetuskontekstissa. Lisäksi tapaustutkimuksessa ollaan kiinnostuneita selvittämään, millaisia kulttuurisia ja sosiaalisia vaikutuksia uudet opetusteknologiat tarjoavat COVID-19 pandemian jälkeisessä tilanteessa. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää saamen kielten etäopetuksen kehittämisessä. Suomessa puhutaan kolmea saamen kieltä, pohjois-, inarin- ja koltansaamea, jotka ovat kaikki vakavasti uhanalaisia kieliä UNESCO:n kriteerien mukaan. Suomessa jo 75 prosenttia saamenkielisistä lapsista asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella tilanteessa, jossa he saavat perusopetusta täydentävänä oppilaan oman äidinkielen opetuksena omassa kielessään. Mielenkiinto etäopetusjärjestelyihin on kasvava, sillä sen avulla saamen kielen saavutettavuutta voidaan lisätä tilanteessa, jossa välimatkat ovat pitkiä, oppilaat ovat hajallaan ympäri Suomen ja päteviä opettajia on vähän saatavilla. Lisäksi opetusta annetaan saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella tuntimääräisesti vähän, joten opetushenkilöstön palkkaaminen yksittäisiin kuntiin on lähes mahdotonta. Saamen kielen etäopetukseen on kasvava mielenkiinto ja tarve, joten siitä tuotettu tutkimustieto on tarpeellista. Kolme osallistuvaa maata osallistuvat etnografiseen tapaustutkimukseen ja monitieteisiin sekamenetelmiin useissa eri kohteissa käyttäekseen vertailevaa lähestymistapaa. Kolme yhteistyötä tekevää maata osallistuu etnografiseen tapaustutkimukseen, sekä monitieteiseen ja monimenetelmälliseen aineistonkeruuseen toteuttaakseen vertailevan tutkimuksen lähestymistapaa.

REAP-tutkimushanke jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa koostuu sähköisestä kyselystä, joka suunnitellaan keväällä 2023 ja toteutetaan syksyllä 2024. Kyselyn avulla selvitetään kolmen maan nuorten kokemuksia COVID-19 pandemian aikana ja sen jälkeen. Kysely tuottaa tietoa siitä, millaista koulutusta ja yhteisöllistä tukea tarvitaan pandemian jälkeisessä tilanteessa. Toisessa osakokonaisuudessa pidetään työpajoja saamen kielen etäopetukseen osallistuvien nuorten kanssa syksyllä 2023. Kolmannessa kokonaisuudessa toteutetaan tarinallisuutta hyödyntävä filminteko yhdessä nuorten kanssa keväällä 2024.

Tutkimusaineistoa kerätään ja käytetään täysin luottamuksellisesti. Perusteena on, että oppilaat ja huoltajat suostuvat tutkimusyhteistyöhön. Tutkimustuloksia esitellään erilaisissa tapahtumissa. Tutkijat kirjoittavat vertaisarvioituja artikkeleita tutkimustuloksista. Kansainvälisessä yhteistyössä pohditaan nuorten toimijuutta ja osallisuutta vähemmistöjen, alkuperäiskansojen ja maahanmuuttajien näkökulmasta.

Tietosuojailmoitus perustuu EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen, artiklaan 6, kohtaan 1 a), jossa vaaditaan rekisteröidyn suostumus henkilötietojen käsittelyyn. Tietosuojailmoitus julkaistaan tutkimushankkeen verkkosivuilla.

Henkilötietoja ei luovuteta hankkeen ulkopuolelle ilman anonymisointia. Aineisto pseudonymisoidaan.

3. Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Henkilötietoja Lapin yliopiston aineiston osalta käsittelevät hankkeen nimetyt tutkijat. Henkilötietoja sisältävää aineistoa ei jaeta Lapin yliopiston ulkopuolelle eikä myöskään kansainvälisen konsortion käyttöön.

4. Tutkimuksen vastuullinen tutkija tai tutkimuksesta vastaava ryhmä

Vastuullinen tutkija on professori Tuija Turunen. Tutkimusryhmään kuuluvat lisäksi professori Pigga Keskitalo ja yliopistonlehtori Satu-Maarit Korte.

Nimi: Professori Tuija Turunen, tutkimuksen vastuullinen johtaja

Osoite: Yliopistokatu 8, 96300 Rovaniemi

Puhelinnumero: 040 484 41 24

Sähköpostiosoite: tuija.turunen@ulapland.fi

Nimi: Professori Pigga Keskitalo

Osoite: Yliopistokatu 8, 96300 Rovaniemi

Puhelinnumero: 040 484 41 53

Sähköpostiosoite: pigga.keskitalo@ulapland.fi

Nimi: Yliopistonlehtori Satu-Maarit Korte

Osoite: Yliopistokatu 8, 96300 Rovaniemi

Puhelinnumero: +358 40 484 4492

Sähköpostiosoite: satu-maarit.korte@ulapland.fi

5. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Lapin yliopiston tietosuojavastaava on varatuomari Jari Rantala. Häneen saa yhteyden sähköpostiosoitteesta jari.rantala@ulapland.fi ja tietosuoja@ulapland.fi.

6. Tutkimuksen suorittajat

Lapin yliopiston Kasvatustieteiden tiedekunnan REAP-hankkeen tutkijat. Henkilötietoa käsittelevät ovat sopimussuhteessa yliopistoon (Kasvatustieteiden tiedekunta Tuija Turunen, Pigga Keskitalo ja Satu-Maarit Korte).

7. Tutkimuksen nimi, luonne ja tutkimuksen kestoaika

Tutkimuksen nimi: Resilient Experiences and Agency of Youth and Children During the Pandemic: Re-visioning Education through Storytelling (REAP)

Kyseessä on kertatutkimus.

Henkilötietojen käsittelyn kesto:

1.2.2023-31.1.2025.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

Käsittelyperuste on tutkittavan suostumus.

9. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimuksessa kerätään kyselylomakeaineisto saamen kielen opetukseen osallistuvilta 13-20-vuotiailta nuorilta (N=50). Henkilöistä eritellään nuoren kohdalla ikä ja haastattelu-aika.

Etnografinen osuus sisältää nuorten haastatteluita (N=10), videoaineistoa heidän keskusteluistaan (3 h) ja nuorten tuottamaa videoaineistoa (n. 5 kpl kestoaltaan maks. 10–15 min per video).

10. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:

Rotu tai etninen alkuperä.

Arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen oikeusperusteeseen: a) ja j).

Rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn REAP-tutkimusta varten.

Käsittely suoritetaan yliopiston tutkimustoiminnan ohessa eikä tietoja luovuteta ulkopuolisille ilman rekisteröidyn suostumusta.

Tutkimusaineisto käsitellään tunnistettavuuden estämiseksi. Videoteokset voidaan julkaista nuorten suostutuksella.

11. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Kyseessä on nuorten kyselylomakeaineistot, haastattelut ja keskusteluiden videotallenteet. Kyselomakeaineisto analysoidaan SPSS tilastollisella ohjelmalla, haastattelut litteroidaan ja videotallenne käsitellään tunnistettavuuden estämiseksi tutkimusraporteissa. Nuorten tekemät videotallenteet voidaan julkaista osallistuvien suostumuksella.

12. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.

13. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

14. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

15. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tiedot ovat salassa pidettäviä. Tutkimuksessa kerättyjä tietoja ja tutkimustuloksia käsitellään luottamuksellisesti tietosuojalainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tutkimukseen osallistuvien tietoja ei voida tunnistaa tutkimukseen liittyvistä tutkimustuloksista, selvityksistä tai julkaisuista.

Manuaalisen aineiston suojaaminen

Henkilötietojen suojaamiseksi käytetään seuraavia suojatoimia:

Tutkimuksella on vastuullinen johtaja.

Tutkimuksella on toimenpiteet, joilla parannetaan henkilötietoja käsittelevän henkilöstön osaamista (koulutus, ohjeet).

Rekisterinpitäjä ja käsittelijä suorittaa sisäiset toimenpiteet, joilla estetään pääsy henkilötietoihin.

Henkilötiedot pseudonymisoidaan.

Yliopiston käytänteiden mukaisesti on tietoturvalliset henkilötietojen käsittely-ympäristöt.

Toteutetaan muut organisatoriset toimenpiteet (kuten koulutus ja kirjalliset sopimukset tutkijoiden kanssa).

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa, mutta koodiavain säilytetään.

Suoria tunnisteita ei poisteta analysointivaiheessa videoaineistojen osalta. Videoiden käytöstä sovitaan tutkimukseen osallistuvien kanssa asianmukaisilla luvilla.

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

Vaaditaan käyttäjätunnus ja salasana.

Suorien tunnistetietojen käsittely:

Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa

Videoaineisto käsitellään suurin tunnistetiedoin, koska (peruste suurin tunnistetietojen säilyttämiselle): tutkimuksessa tarvitaan analysoida aineistoa ilman pseudonymisointia. Videoaineistojen julkaisemisesta sovitaan tutkimukseen osallistuvien kanssa.

16. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusrekisteri arkistoidaan ilman tunnistetietoja.

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Lapin yliopiston suojatulle verkkolevyllä ”Halla”. Säilytysaika 10 vuotta.

17. Mitä oikeuksia sinulla on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi hankkeessa ja mitä henkilötietojasi hankkeessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- b) peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) vastustat käsittelyä (kuvaus vastustamisoikeudesta on alempana) eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi.

Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen, jos kyseessä on jokin seuraavista olosuhteista:

- a) kiistät henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa yliopisto voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden
- b) käsittely on lainvastaista ja vastustat henkilötietojen poistamista ja vaadit sen sijaan niiden käytön rajoittamista
- c) yliopisto ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta sinä tarvitset niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi
- d) olet vastustanut henkilötietojen käsittelyä (ks. tarkemmin alla) odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeutetut perusteet rekisteröidyn perusteet.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (tietosuoja-asetuksen 20 artikla)

Sinulla on oikeus saada yliopistolle toimittamasi henkilötiedot jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle yliopiston estämättä, jos käsittelyn oikeusperuste on suostumus tai sopimus, ja käsittely suoritetaan automaattisesti.

Kun käytät oikeuttasi siirtää tiedot järjestelmästä toiseen, sinulla on oikeus saada henkilötiedot siirrettyä suoraan rekisterinpitäjältä toiselle, jos se on teknisesti mahdollista.

Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun. Tällöin yliopisto ei voi käsitellä henkilötietojasi, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Yliopisto voi jatkaa henkilötietojesi käsittelyä myös silloin, kun sen on tarpeellista yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalaissa säädetyillä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihe: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi

TÄMÄ LOMAKE TULEE JÄTTÄÄ TÄYDENNETTYNÄ MYÖS KIRJAAMOON (kirjaamo@ulapland.fi)